מַחֲצִי שָׁעָה קֹדֶם שֶׁהִגִּיעַ זְמַן חִיּוּבוֹ, אֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן (ו) אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, *בְּדִאֵיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם (ר״ן פרק לולב הגזול (יח: ד״ה הלכך)):

תרנג הֲדַס אָסוּר לְהָרִיחַ בּוֹ. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א א הֲדַס שֶׁל מִצְוָה (א) אָסוּר (ו) לְהָרִיחַ (ב) בּוֹ, אֲבָל אָתְרוֹג ב שֶׁל מִצְוָה מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ מִן הַדִּין, אֶלָּא שֶׁלְּפִי ג שֶׁנִּתְחַלְּקוּ אִם מְבָרְכִים עָלָיו אִם לָאו, ד יֵשׁ לִמְנֹעַ (ג) מִלְּהָרִיחַ בּוֹ: **ב** ה עֵבַד לְהוֹשַׁעְנָא וְלָא אַגְּבֵהּ לְמִפַּק בֵּהּ, (ג) (ד) שַׁרְיָא (ה) בַּהֲנָאָה:

א מַיְמְרָא דְּרַבָּה סָבָה ל״ז (ע״ב). **ב** שָׁם. **ג** ר׳ שִׂמְחָה וַאֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תרפא) וַהֲבִיאָם הַשִּׁטּוּר. **ד** (הגהות) סְמ״ק (סי׳ קצג אות יא). **ה** הַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי בְּפֶרֶק ד׳ דְּבִיצָּה (סי׳ ג).

תרנד שָׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיר הַלּוּלָב בַּמַּיִם בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) א מְקַבֶּלֶת אִשָּׁה הַלּוּלָב מִיַּד בְּנָהּ אוֹ מִיַּד בַּעְלָהּ, וּמַחֲזִירָתוֹ לַמַּיִם, (ב) וְתוֹסִיף עָלָיו מַיִם אִם צָרִיךְ, (ג) אֲבָל לֹא תַּחֲלִיף הַמַּיִם. וּבְחֹל הַמּוֹעֵד, ב מְצָוָה לְהַחֲלִיפָם כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר (ד) לַח וְהָדוּר. הַגָּה: וְנוֹהֲגִין לִקַּח כָּל יוֹם חֹל הַמּוֹעֵד עֲרָבָה (ו) חֲדָשָׁה (ה) וּלְקָשְׁרָהּ בַּלּוּלָב, וְהוּא הֲדוּר מִצְוָה:

בְּאֵר הֵיטֵב

וְהוּא הַדִּין יוֹם טוֹב שֵׁנִי לְדִידָן. ט״ז (סק״ג): **(ו) אֵין צָרִיךְ.** וְט״ז (סק״ד) כָּתַב דְּוַדַּאי צָרִיךְ לְהַפְסִיק עַיִן שָׁם שֵׁם:

א (ו) **לְהָרִיחַ.** לְפִי שֶׁעִקָּרוֹ א�ינוֹ אֶלָּא לְהָרִיחַ בּוֹ וּמִזֶּה הֶקְצָה כָּל שִׁבְעָה כְּמוֹ בְּעֵצִי סֻכָּה אֲבָל אֶתְרוֹג עִקָּרוֹ לֶאֱכִילָה וּמִזֶּה לְבַד הֶקְצָה וְלֹא מִלְּהָרִיחַ, אֶלָּא שֶׁנִּתְחַלְּקוּ בְּבִרְכָה דֵּישׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן דְּלֹא עֲבִיד לְרֵיחָא לֹא שְׁיָכָא בּוֹ בִּרְכַּת הַנּוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּפֵרוֹת עַל כֵּן אֵין לְהָרִיחַ בְּאֶתְרוֹג כָּל שִׁבְעָה. וְכָתַב (הגהות) סְמַ״ק (סי׳ קצג אות יא) וְאוֹתָן הַמְרִיחִים כְּשֶׁמְּבָרְכִין עַל הַנְּטִילָה מִנְהָג שְׁטוּת הוּא עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. ט״ז (סק״א). וּמִנְּהַג אַבְרָהָם (ריש הסימן) כָּתַב נִרְאֶה לִי דַּהֲדַס אָסוּר לְהָרִיחַ בּוֹ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת דְּהֶקְצֵהוּ לְכָל שִׁבְעָה וְכֵן מַשְׁמַע סִימָן (תרס״ח) [תרס״ה], אֲבָל אֶתְרוֹג מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּ״ה סִימָן תרנ״ח סָעִיף ב׳ דְּהָא עַל כָּל פָּנִים עַתָּה לְאו לְמִצְוָה עֲבִיד לְרֵיחָא לֹא שְׁיָכָא בּוֹ בִּרְכַּת הַנּוֹתֵן רֵיחַ טוֹב וְכָתַב נִרְאֶה לִי דַּהֲדַס אָסוּר לְהָרִיחַ בּוֹ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת דְּהֶקְצֵהוּ לְכָל שִׁבְעָה וְכֵן מַשְׁמַע סִימָן (תרס״ח) [תרס״ה], אֲבָל אֶתְרוֹג מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּ״ה סִימָן תרנ״ח סָעִיף ב׳ דְּהָא עַל כָּל פָּנִים עַתָּה לְאו לְמִצְוָה עֲבִיד לְרֵיחָא לֹא שְׁיָכָא בּוֹ בִּרְכַּת הַנּוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּפֵרוֹת עַל כֵּן אֵין לְהָרִיחַ בְּאֶתְרוֹג כָּל שִׁבְעָה. וְכָתַב (הגהות) סְמַ״ק (סי׳ קצג אות יא) וְאוֹתָן הַמְרִיחִים כְּשֶׁמְּבָרְכִין עַל הַנְּטִילָה מִנְהָג שְׁטוּת הוּא עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. ט״ז (סק״א). וּמִנְּהַג אַבְרָהָם (ריש הסימן) כָּתַב נִרְאֶה לִי דַּהֲדַס אָסוּר לְהָרִיחַ בּוֹ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת דְּהֶקְצֵהוּ לְכָל שִׁבְעָה וְכֵן מַשְׁמַע סִימָן (תרס״ח) [תרס״ה], אֲבָל אֶתְרוֹג מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּ״ה סִימָן תרנ״ח סָעִיף ב׳ דְּהָא עַל כָּל פָּנִים עַתָּה לְאו

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיִן בְּטַ״ז (סק״ד) (י) שֶׁהִקְשָׁה הָא בְּסִימָן פ״ט (ס״ה) פָּסַק בְּדַעָה רִאשׁוֹנָה דְּהֵיכִי שֶׁהִתְחִיל לֶאֱכֹל קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר אֲפִלּוּ הָכִי צָרִיךְ לְהַפְסִיק לְתִפְלָה, אִם כֵּן בְּלָאו הָכִי צָרִיךְ לְהַפְסִיק מִשּׁוּם תְּפִלָּה, וְכָל שֶׁכֵּן בְּיוֹם טוֹב שֶׁצָּרִיךְ קִדּוּשׁ, וְלָכֵן חוֹלֵק דְּוַדַּאי צָרִיךְ לְהַפְסִיק מִמֵּילָא מִשּׁוּם לוּלָב. וּבְכִפּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ט) תֵּרֵץ דְּאַיְרֵי שֶׁהִתְחִיל לֶאֱכֹל קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר, וְהִתְפַּלֵּל קֹדֶם שֶׁבֵּרַךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְגַם עָשָׂה קִדּוּשׁ, וְאַחַר כָּךְ הִתְחִיל לְהַשְׁלִים סְעוּדָתוֹ וְשָׁכַח לִטֹּל לוּלָב, דְּבָזֶה אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק וּמַתְּר לִגְמֹר אֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן כֵּיוָן דְּהִתְחִיל בְּהֶתֵּר. וְלֹא בְּרִירָא תֵּרוּצוֹ לְדִינָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה יותר):

בֵּאוּר הֲלָכָה

אֲבָל כֵּיוָן דְּהַכְרָח לְהַפְסִיק מִשּׁוּם תְּפִלָּה הֲרֵי נִפְסַק סְעוּדָתוֹ וּמְחֻיָּב הָיָה לִטֹּל לוּלָב קֹדֶם שֶׁיַּשְׁלִים סְעוּדָתוֹ]:

* **בְּדִאֵיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם.** לְשׁוֹן זֶה אֵינוֹ מְדֻקְדָּק כָּל כָּךְ דְּאִם הִתְחִיל לֶאֱכֹל קֹדֶם עֲלוֹת הַשַּׁחַר בְּוַדַּאי יְהֵיהּ שְׁהוּת לְטֹל בַּיּוֹם אַחַר שֶׁיִּגְמֹר סְעוּדָתוֹ, אֲבָל הָאֱמֶת דְּהָרַ״ן לָאו אַהֲאי עַנְיָנָא לְבַד קָאֵי אֶלָּא עַל כָּל עַנְיָנָא דְּאוֹרַיְתָא כְּמוֹ קְרִיאַת שְׁמַע אִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר וְאֵיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְסִיק. וְלִילֵי דִּבְרֵי הָרַמְ״א הָיָה נִרְאֶה לִי לוֹמַר דְּגַבֵּי לוּלָב, דְּהִתְחִיל בְּהֶתֵּר שֶׁלּוֹ הוּא קֹדֶם עֲלוֹת הַשַּׁחַר, גַּם הָרַ״ן מוֹדֶה דְּכֵיוָן שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק מִשּׁוּם תְּפִלָּה מִמֵּילָא צָרִיךְ לִטֹּל לוּלָב גַּם כֵּן כְּדַעַת הַשַּׁ״ז (סק״ד), אֶלָּא קָאֵי רַק אַשְׁאָר דְּבָרִים שֶׁהוּא דְּאוֹרַיְתָא כְּמוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עַרְבִית וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה דְּבָהוּ אִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּדִאֵיכָּא שְׁהוּת:

א (א) **אָסוּר לְהָרִיחַ וְכוּ׳.** לְפִי שֶׁעִקָּרוֹ אֵינוֹ אֶלָּא לְהָרִיחַ בּוֹ, וּמִזֶּה הֶקְצָה כָּל שִׁבְעָה כְּמוֹ בְּעֵצִי סֻכָּה, אֲבָל אֶתְרוֹג עִקָּרוֹ עוֹמֵד לֶאֱכִילָה, וּמִזֶּה לְבַד הֶקְצָה וְלֹא מִלְּהָרִיחַ, אֶלָּא שֶׁנִּתְחַלְּקוּ בְּבִרְכָה דֵּישׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן דְּלֹא עֲבִידָא לְרֵיחָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׁל מִצְוָה אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו, וְעַיִן בְּבֵית יוֹסֵף (בתשובה ח״א סי׳ קסט) לְעִנְיַן תְּנַאי אִם מְהַנֵּי בְּהֶדֵּד, וְעַיִן בְּסִימָן תרס״ד סָעִיף ט׳: **(ב) וּבוֹ.** וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת, הֲגַם דְּאֵין נוֹטְלִין בְּשַׁבָּת מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי הֶקְצָה לְכָל שִׁבְעָה, אֲבָל אֶתְרוֹג מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ בְּשַׁבָּת, דְּהָא עַל כָּל פָּנִים עַתָּה לָאו לְמִצְוָה עֲבִיד [מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **(ג) מְלְּהָרִיחַ בּוֹ.** בְּעֵת נְטִילָתוֹ לְמִצְוָה, אֲבָל קֹדֶם אוֹ אַחַר כָּךְ לְהָרִיחַ בּוֹ, (ו) לְכֻלֵּי עָלְמָא יָכוֹל לְבָרֵךְ, (ב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּיֵשׁ לִמְנֹעַ כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים, וְעַיִן לְעֵיל בְּסִימָן רי״ז (סעי׳ יד) שָׁם בְּאַרְנוּ כָּל פְּרָטֵי הַדִּין: **ב** (ד) שְׁרֵי בַּהֲנָאָה. דְּהֶזְמֵנָהּ לָאו מִלְּתָא הִיא: **(ה) בַּהֲנָאָה.** וְהוּא הַדִּין (ג) לוּלָב שֶׁל אֶשְׁתָּקֵד לֹא נָאֶסָר עַד שֶׁיִּטֹּל בְּשָׁנָה זוֹ, דְּאַחַר הֶחָג בָּטֵל הַקְּדוּשָׁה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ כְּעֵין זֶה לְעִנְיַן סֻכָּה שֶׁל אֶשְׁתָּקֵד בְּסִימָן תרל״ח סָעִיף ט׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, וּלְדַעַת הָאַחֲרוֹנִים דְּמַפְקְפְקִין שָׁם לְעִנְיַן סֻכָּה הוּא הַדִּין לְעִנְיַן לוּלָב:

א (א) **מְקַבֶּלֶת אִשָּׁה וְכוּ׳.** דְּאַף עַל גַּב דְּאֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּלוּלָב, מִכָּל מָקוֹם רַשָּׁאָה לְטַלְטְלוֹ, (ג) דְּגַם הִיא רַשָּׁאָה לְבָרֵךְ עָלָיו: **(ב) וְתוֹסִיף עָלָיו מַיִם.** וְלֹא גָּזְרִינַן (ג) מִשּׁוּם הַשְׁקָ[אַ]ת זְרָעִים: **(ג) אֲבָל לֹא תַּחֲלִיף.** דְּטִרְחָ הוּא לְתַקּוּנֵי מָנָא, וְאִם מַתְּר לְהַעֲמִידָן לְכַתְּחִלָּה בְּמַיִם עַיִן לְעֵיל סִימָן של״ו סָעִיף י״א וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם, וְהָנֵּה בְּשַׁבָּת אָסוּר לְהוֹצִיאוֹ מִמַּיִם דְּמַקְצֶה הוּא כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן תרנ״ח (ס״ב), וְאִם שָׁגַג וְהוֹצִיאוֹ (ג) אָסוּר לְהַחֲזִירוֹ לַמַּיִם [בֵּית יוֹסֵף בְּשֵׁם אַרְחוֹת חַיִּים (הל׳ לולב סי׳ מא)]: **(ד) לַח וְהָדָר.** וּמִנְהָג כָּשֵׁר וְטוֹב לִתֵּן לוּלָב וַעֲרָבָה בְּמַיִם, שֶׁלֹּא יִיבְשׁוּ [בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הַמְּרְדְּכִי (סי׳ תשסב)]: **(ה) וּלְקָשְׁרָהּ בַּלּוּלָב.** כָּתַב בְּכִפּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ד) דְּהַיְנוּ שֶׁיְּקַשֵּׁר אוֹתָהּ מִבַּחוּץ עִם הַלּוּלָב, וְלֹא כְּאוֹתָן שֶׁתּוֹחֲבִין אוֹתָהּ בָּאֶגֶד, דְּכְבָר קָרָא תָּגָר עַל מִנְהָג זֶה הָאֲלִיָּה רַבָּה (סי׳ תרנא סק״ה), דְּעַל יְדֵי זֶה שָׁהוּא מַכְנִיס וּמוֹצִיא תָּמִיד לְפָעָמִים נוֹשְׁרִין רֹב הֶעָלִין, וְגַם בְּלָאו הָכִי יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא מִקְרֵי אֶגֶד כְּהִלְכָתוֹ, שֶׁאֵין זֶה קֶשֶׁר מַמָּשׁ כֵּיוָן שֶׁמַּכְנִיס וּמוֹצִיא, לָכֵן יַתִּיר הַקֶּשֶׁר לְגַמְרֵי וְיִקְשֹׁר, וְזֶה דְּוַקָּא בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן דְּאָסוּר לְקַשֵּׁר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) כֵּן בְּאֵר הַפְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ד) קָשְׁיְתוֹ. דְּאִי לָאו הָכִי אֵינוֹ קָשֶׁה כְּלָל דְּהָתָם שְׁאנִי מִשּׁוּם ׳לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם׳ (ויקרא יט כו), וּמַה שֶׁהִקְשָׁה מֹהַרְחָמַ״ן גַּם כֵּן תֵּרְצוּ הָאַחֲרוֹנִים:

א (ו) מְגַן אַבְרָהָם (ריש הסימן): **(ב)** טַ״ז (סק״א) וְאַלְיָה רַבָּה (סק״ב): **ב (ג)** כֵּן מוֹכִיחַ מְמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים:

א (ו) הוּא לְפִי מִנְהָגֵנוּ. וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּחְמִירִין וְסוֹבְרִין דְּאֵינָהּ רַשָּׁאָה לְבָרֵךְ מֵאַחַר שֶׁאֵינָהּ חַיֶּבֶת מִכָּל מָקוֹם רַשָּׁאָה לְטַלְטְלוֹ הוֹאִיל וְאֵיכָּא תּוֹרַת כְּלִי עָלָיו לְגַבֵּי אֲנָשִׁים [רַשַׁ״ל (מב. ד״ה קמ״ל)]: **(ג) (ג)** פְּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם): **(ג)** וְהִקְשָׁה הַפְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״א) דְּהָא כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ש״ח סָעִיף קָטָן ז׳ דְּמַקְצֶה כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּיָדוֹ מֵתַּר לְהַנִּיחַ בְּאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, וְתַרַץ בְּכִפּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״א) דְּכֵיוָן דְּהַלּוּלָב מֻקְצֶה בְּשַׁבָּת אִם כֵּן גַּם הַמַּיִם שֶׁהֵיכָה בָּהֶם הַקְּצוּי עִמּוֹ וְאִם כֵּן כְּשֶׁחוֹזֵר וּמְנִיחַ הַלּוּלָב לְתוֹכָן הֲרֵי מְטַלְטֵל הַמַּיִם דְּשִׁכְשׁוּכָן זֶהוּ טִלְטוּלָן עַיִן שָׁם שֶׁהֲאֲרִיךְ בָּזֶה:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah